

Landsstyrets innstilling til

ARBEIDSPROGRAM

for FRI – Foreningen for kjønns- og
seksualitetsmangfold
i perioden

2018-2020

Innhold:

Satsingsområde 1: Familier.....	1
Satsingsområde 2: Et godt helsetilbud til transpersoner.....	3
Satsingsområde 3: Sammensatt diskriminering og antirasisme.....	5

I landsmøteperioden 2018-2020 vil prioriterte arbeidsoppgaver være innen arbeidsområdene "Familier", "Et godt helsetilbud til transpersoner" og "Sammensatt diskriminering".

1 SATSINGSOMRÅDE 1: FAMILIER

2 Familiebegrepet skal ikke defineres ut ifra religiøse eller kulturelle forestillinger om
3 hva en familie er eller ut ifra heteronormative forståelser av familien og av foreldre.

4

5 FRI legger til grunn at det er nærheten i relasjoner som først og fremst definerer en
6 familie. Familiebegrepet er ikke statisk.

7

8 Mange lhbti-personer har det vi kaller «den valgte familien». Det kan være partner(e)
9 eller venner. Samfunnet må anerkjenne viktigheten av disse familiene.

10

11 Norge trenger et lovverk og økonomiske ordninger som motvirker at noen familie- og
12 samlivsformer får økonomiske privilegier fremfor andre, og som tar vare på alle
13 enkeltmennesker uavhengig av samlivsform og sivil status. FRI legger til grunn at
14 folk vet best selv hvilke familieordninger som passer for dem, og at alle relasjoner og
15 familieformer basert på samtykke og likeverd skal aksepteres.

16

17

18 FRIs mål:

19

20

21

22

23

24 FRI skal jobbe for at:

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

- Alle familieformer som bygger på likeverd og samtykke anses som likeverdige.
 - FRI mener at fullverdige og like rettigheter knyttet til valg av familie skal være en selvfølge.
- Alle familieformer skal ha like rettigheter. Dette innebærer at alle mennesker uavhengig av kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller seksuell orientering må ha adopsjonsprøvingsrett, rett til assistert befruktning og retten til å inngå ekteskap.
 - Økt kompetanse i befolkningen om familiemangfold og en positiv holdningsendring til ulike familier.
 - Det må være mulig å registrere sin valgte familie, slik at denne respekteres i spørsmål om arv, ved sykdom og gravferd.
 - Vigselsretten, som sivilrettslig avtale, bør være forbeholdt og administrert av staten.
 - Ikke-monogame relasjoner, mellom flere enn to mennesker, som er basert på likeverd og samtykke, skal respekteres.
 - Familevernkontorenes, barnevernets, barnehagers, utdanningsinstitusjoners og helsevesenets kunnskap om ulike familiekonstellasjoner og familiemangfold skal styrkes.
 - At kunnskapsnivået om lhbti-familier og ulike familieformer i fosterhjemstjenesten økes og at det aktivt jobbes for å rekruttere lhbti-personer som fosterforeldre og avlastningshjem.
 - Eggdonasjon blir tillatt i Norge, også for enslige.

-
- 44 ● Altruistisk surrogati tillates i Norge.
45 ● FRI mener personer med foreldreansvar ikke skal miste foreldrerettigheter,
46 dersom sæddonor blir kjent for det offentlige.
47 ● Dokumenter og skjemaer som behandler foreldrerett, familierett etc. gjøres
48 kjønnsnøytrale og tilpasses flere familieformer.
49 ● Likekjønnede par får samme mulighet til familieinnvandring som andre, og at
50 Norge får på plass et system for familieinnvandring som ivaretar og
51 likebehandler ikke-formaliserte familier fra land der muligheter for samliv
52 mellom likekjønnede ikke finnes.

53

54 **I egen organisasjon skal FRI:**

- 55 ● Videreføre og styrke det kompetansehevende arbeidet mot
56 familievernkantorene, barnevernet, barnehager, utdanningsinstitusjoner og
57 helse- og sosialtjenesten.
58 ● Styrke dialogen mellom FRIs regnbuefamilienettverk og øvrige tillitsvalgte.
59 ● Synliggjøre FRIs rolle som pådriver for ulike typer familier og rekruttere flere
60 medlemmer i målgruppen.

61

62

63

64 **SATSINGSOMRÅDE 2: ET GODT HELSETILBUD TIL TRANSPERSONER**

65 Helsetilbudet til mennesker som opplever kjønnsinkongruens eller kjønnsdysfori i
66 Norge er svært mangelfullt. FRI skal i perioden 2018-2020 jobbe for at helsetilbudet
67 til denne gruppen desentraliseres og styrkes.

68

69 I 2015 kom utredningen "Rett til rett kjønn - helse til alle kjønn" fra en ekspertgruppe
70 nedsatt av Helsedirektoratet. Utredningen tar både for seg situasjonen for endring av
71 juridisk kjønn og for helsetilbudet til personer med kjønnsinkongruens og
72 kjønnsdysfori. Ekspertgruppen sine anbefalinger knyttet til endring av juridisk kjønn
73 har i stor grad blitt fulgt opp og vært avgjørende for rettighetene til transpersoner i
74 Norge. Dessverre har ikke anbefalingene på helsetilbudet blitt fulgt opp, til tross for
75 at ekspertgruppen peker på alvorlige mangler i tilbudet.

76

77 **FRI's mål:**

- 78 ● Alle mennesker skal, uavhengig av kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, møte et
79 godt og kompetent helsevesen.
- 80 ● Kjønns mangfold anses som viktig for vårt samfunn. Det stiller spørsmål ved
81 kjønnsnormene heller enn ved menneskene som utfordrer dem.
- 82 ● Alle mennesker som opplever kjønnsdysfori eller kjønnsinkongruens og som
83 ønsker helsehjelp, skal få det.

84

85 **FRI skal jobbe for at:**

- 86 ● Det etableres et helhetlig og lavterskel behandlingstilbud for personer som
87 opplever kjønnsinkongruens eller kjønnsdysfori basert på deres individuelle
88 behov og ønsker.
- 89 ● Flertallsanbefalingene i "Rett til rett kjønn - helse til alle kjønn" følges opp.
- 90 ● At alle ansatte i helse- og sosialtjenestene skal ha kompetanse om mennesker
91 som bryter med normer for kjønn og seksualitet for å sikre likeverdige offentlige
92 tjenester.
- 93 ● Mer forskning og kunnskap om levekårene til transpersoner og andre som bryter
94 med normer for kjønn.
- 95 ● Det innføres et tredje likeverdig juridisk kjønnsalternativ i tillegg til mann og
96 kvinne. Anerkjennelse for sin kjønnsidentitet er viktig for den psykiske helsen.
- 97 ● Det opprettes nasjonale retningslinjer for behandling av mennesker som opplever
98 kjønnsinkongruens og kjønnsdysfori.
- 99 ● Kompetansen om interkjønn i helsetjenestene økes.
- 100 ● Det innføres et forbud mot kjønnsnormerende kirurgi på interkjønnsbarn som ikke
101 er akutt medisinsk nødvendig. Behandlingen skal utsettes til barnet selv kan fatte
102 beslutninger om egen helse.
- 103 ● Mennesker som har vært utsatt for krav om kastrering eller behandling som
104 bryter med menneskerettighetene før lov om endring av juridisk kjønn trådte i
105 kraft skal få oppreisning av myndighetene.
- 106 ● Kompetansen om kjønns mangfold og transpersoners behov i helse- og
107 omsorgstjenestene som retter seg mot eldre må styrkes.
- 108 ● Foreldre til kjønnskreative barn og transbarn skal bli møtt med kompetanse og
109 kunnskap hos tjenesteytere.

-
- 110 • Hatkriminalitetslovgivningen utvides til også å inkludere kjønnsidentitet og
111 kjønnsuttrykk.

112 **I egen organisasjon skal FRI:**

- 113 - Styrke Rosa kompetanse og arbeide for oppdrag over hele landet.
114 - Jobbe for å opprettholde og styrke FRIs prosjekt Kjønnsmangfold.
115 - Jobbe for å opprettholde og opprette flere lavterskeltilbud til mennesker som
116 bryter med normene for kjønn.
117 - Styrke tilbudet til foreldre med kjønnskreative barn.

118

119

120 **SATSINGSOMRÅDE 3: SAMMENSATT DISKRIMINERING OG ANTIRASISME**

121 Mennesker som bryter med samfunnets normer er mer utsatt for diskriminering.
122 Hvilke normer vi bryter med påvirker hvordan vi blir møtt av samfunnet rundt oss og
123 hvilke privilegier vi får. I FRIs arbeid er det viktig at kjønn og seksualitet ses i
124 sammenheng med andre diskrimineringsgrunnlag. Som organisasjon er det et mål at
125 FRI skal jobbe aktivt mot strukturell rasisme i alle former. Som
126 minoritetsorganisasjon har FRI et ansvar for at ikke lhbti-saken brukes for å fremme
127 splid mellom mennesker, rasisme og fremmedfrykt.

128

129 I den kommende perioden vil FRI ha et særlig fokus på de av oss som er særlig
130 sårbare for sammensatt diskriminering både i egen organisasjon og i samfunnet
131 forøvrig. Vårt mål er å styrke arbeidet for de av oss som bryter med en eller flere av
132 samfunnets normer for kropp, funksjonsevne, hudfarge, religion eller etnisitet.

133

134 **FRIs mål:**

- 135 ● Et samfunn der man kan leve ut sin seksualitet, kjønnsidentitet eller
136 kjønnsuttrykk uavhengig av hudfarge, etnisitet, religion eller funksjonsevne.

137

138 **FRI skal jobbe for at:**

- 139 ● Diskrimineringsloven som tar høyde for at mennesker kan utsettes for
140 diskriminering på flere grunnlag samtidig etterleves.
- 141 ● Aktivitets- og redegjørelsesplikten i diskrimineringsloven videreføres i tråd
142 med stortingsflertallets hensikt.
- 143 ● Alle former for rasisme, fremmedfrykt og diskriminering bekjempes.
- 144 ● Vår målgruppes rettigheter ikke tas til inntekt for rasistiske motiver i
145 samfunnsdebatten.
- 146 ● Lhbti-personer med minoritetsbakgrunn eller funksjonsnedsettelse inkluderes i
147 forskning på og utvikling av handlingsplaner og politikk på lhbti-feltet.
- 148 ● Myndighetene gjør en omfattende innsats for å øke kunnskapen om
149 seksualitet, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskategorisering i
150 trossamfunn og i organisasjoner og aktører som retter seg mot mennesker
151 med minoritetsbakgrunn. Ingen, uansett etnisitet, funksjonsevne, kjønn eller
152 religiøs tilhørighet, skal oppleve forfølgelse eller utstøting som en konsekvens
153 av seksuell orientering, seksualitet, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og
154 kjønnskategorisering.
- 155 ● Utesteder og andre arenaer for vår målgruppe ikke diskriminerer personer på
156 noen bakgrunn.

157

158 **I egen organisasjon skal FRI:**

- 159 ● Skolere tillitsvalgte og ansatte om sammensatt diskriminering.
- 160 ● Øke forståelsen om hva rasisme er, og hvordan man kan motvirke rasistiske
161 strukturer.

-
- 162 ● Etterstrebe å ha våre møteplasser og tilbud på steder som er universelt
163 utformet.
- 164 ● Jobbe for å øke mangfoldet i ansattforhold, tillitsverv og på våre arrangement.
- 165 ● Arbeide normkritisk i fylkeslagene og aktivitetsgruppene med spørsmål knyttet
166 til funksjonsevne, hudfarge, religion og etnisitet.
- 167 ● Styrke samarbeidet med flere aktører på likestillings og diskrimineringsfeltet,
168 uavhengig av diskrimineringsgrunnlag.
- 169
- 170